

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA:
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”

INSERTII
se primesc după tarif în
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

Abonamente:
Pe un an . 780 Lei
Pe 1/2 an . 390 Lei
Pe 1/4 an . 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Calmul dreptății

- Cu prilejul recentelor incidente dela Cameră -
Arad, 24 Nov.

Orcă s'ar spune, dar este o mare greșală împotriva intereselor țării ca actele unui guvern și atitudinile lui în fața unor fapte stând în legătură cu relațiile externe ale statului să fie judecate și criticate în lumina intereselor speciale de partid. Rădicându-te împotriva actelor unui ministru în numele prestigiului țării și demnității naționale care o presu-pui batjocorită fără să fie în realitate, nu faci decât să contribui, în mod indirect, la stărbirea acelei autorități care purcede direct din noțiunea de suveranitate a Statului român.

Pe urmă, trebuie să se țină seama că diferitele concepții de guvernământ nu sunt, la rândul lor, decât rezultatul circumstanțelor de tot soiul și al metodei de a trata oamezii și lucrurile, proprii fiecărui bărbat de stat, preocupat să atingă obiectivul vizat.

În conducerea statelor există, în zilele noastre, și alte concepții decât cele masonică, a căror brutalitate riscă să atragă, când-va, conflicte daunătoare sau situații umiltoare pentru țară din viza acelor care în-treabinează, în toate cazurile și fără nici-o excepție, metodele țării. Sunt și alte concepțiuni decât acelea ale dictaturii italiene care să ducă, în mod mai sigur și mai solid, la același nivel de respect datorit țării din partea străinilor. Mai mult, atunci când nedreptatea ce se face țării este prea vădită, reacțiunea voință nu are atâta tărie cât gesturile politicoase care au aerul unor concesii făcute acelor care — oficiali sau nu — împietesc asupra suveranității noastre de stat.

Cazul primirii lui Barbusse este o pildă de cuvânt și de bună-credință care ar trebui să roșască multe obraze înconjurate de aureola falsă a civilizației apusene. Sistemul de a oferi celui ce te atacă pe nedrept toate mijloacele de a se convinge de adevăr, reclamă, la rândul ei obligații inexorabile morale din partea adversarului. Lipsa lui dela aceste obligații deschide celui nedreptății toate căile de apărare, violența însăși avându-și, în acest caz, justificarea ei. Încercarea făcută cu comunistul scriitor Barbusse e cel din urmă credit ce se acordă unor astfel de intervenții căci — după declarația dlui ministru de externe — „în nici-un caz și sub nici o formă guvernul nu va admite să se continue o campanie de anchete împotriva României”.

În aceeași ordine de idei, adică relativ la invocarea unei demnități ofensate, este și critica ce se aduce faptului că guvernul a pus la dispoziția Societății Națiunilor materialul proiectului de lege al învățământului particular destinat să treacă în sesiunea curentă a corporiilor legislative. Ce drept are Liga Națiunilor? — s'a strigat. Din răspunsul reprezentanțului guvernului, reiese că indignarea e cel puțin tardivă: invocarea ofensei aduse suveranității statului constituia rolul aceuia care a semnat tratatul minorităților. Guvernul actual nu face decât să respecte, în litera și spiritul lui, tratatul semnat în numele țării.

Dar mai sunt și alte considerații pentru cari credem că faptul de a înainta Ligii Națiunilor un proiect de lege împotriva căruia se ridică înverșurate proteste ale minor-

rităților, este un act de calcul și de prudență care înseamnă o însușire pozitivă a unui om politic. Liga Națiunilor este un fel de instanță judiciară mondială, care se află de abia la începutul carierei. Ca la orice instanță judecătorească din lume, procedura suferă și acolo de multe insuficiențe cari ajută o acțiune de șicanare din partea litigantilor interesați. E cazul numeroaselor proteste ale minorităților cari urmăresc efecte în opinia mondială înainte de elucidarea chestiunii, efecte din cari dușmanii noștri caută să tragă foloare. Spre a ține scurt acestul procedeu șicanator, gestul prezintării textului proiectului este bine venit. În acest mod judecata se scurtează și efectul urmărit este pierdut.

Cu toată bua credință România își oferă, odată cu stăpânirea unui orgoliu n-justificat în sprijin, spre cercetarea Ligii Națiunilor, rezultatul concepțiilor ei asupra tratamentului minorităților, în speranță că el va fi examinat cu același nepărtinire și bunăcredință. Numai în existența reciprocă a acestor sentimente stă, pentru viitor, valoarea pozitivă a rolului acestei instituții mondiale. Oric încercare de nedreptate din parte-i, va distruge dintr'odată și autoritatea acestui aș-zământ și munca gigantică a acelor cari au lucrat la construirea lui.

Ambels incidente ridicate dela tribuna parlamentului ne vădesc, examinându-le, un mare adevăr. Există un sentiment mai profund, mai plin de hotărâre decât indignarea împotriva nedreptății: este calmul măsurat al dreptății, — care nu trebuie să fie luat drept slăbiciune.

Contra bolcotării ziarelor românești

Ministerul de interne fiind informat că în mai multe părți din țară și în special în Ardeal și în Basarabia depozitarii de ziare, duc o luptă sistematică contra răspândirii ziarelor românești, s'a făcut cercetări de către autoritățile respective și faptul a fost dovedit exact.

Față de această stare de lucruri, d. G. Tătărescu, subsecretarul de stat la interne, a dat un ordin circular către autoritățile administrative și polițienești, prin care li se pune în vedere, că în cazul când astfel de fapte s'ar mai dovedi, depozitarii și chioscarilor de ziare vinovați să li se retragă autorizațiile de funcționare și exercitare a acestui comerț.

Ordinul acesta a fost comunicat eri telegrafic tuturor autorităților.

Controlul aplicării reformei ad-tive

Pentru a se cerceta modul cum se aplică reforma administrativă, s'a creiat mai multe circumscripțiuni în care își vor avea reședința câte un inspector general administrativ.

Astfel actualii inspectori generali administrativi vor fi detașați la circumscripțiile din București, Craiova, Timișoara, Cluj, Cernăuți, Iași, Chișinău și Galați.

Fiecare inspector va cerceta modul cum se aplică noua lege administrativă și vor face inspecțiuni inopinate, informând ministerul de interne și celelalte autorități de modul cum se comportă autoritățile comunale și județene în ce privește aplicarea reformei administrative.

Legea anti-francmasonică în Italia

Senatul italian a acceptat cu 208 împotriva 6 voturi, legea anti-francmasonică.

Chestiuni de pedagogie

Inițierea unui așa zis „liceu de munte” la Sinaia suscită numeroase chestiuni de pedagogie. Studiind mai deaproape starea elevilor lenesi, neregulați la cursuri, neatenți, d nil dr. Weigert și prof. A. Martin din Franța li împarte în două categorii: 1. Acei cari, complet sănătoși, n'au bună voință la studii, și 2. Acei a căror stare generală, fără a prezenta anumite boale, însă totuși de dorit prin anemie, oboselă, neurastenice. Aceștia din urmă sunt puși în alternativa sau de a suspenda cursurile, a pierde anii, până ce se vor întrea sau de a pune stăruiri mai presus de puterile lor și deci de a-și compromite sănătatea pentru toată viața lor.

Soluția găsită de cercetătorii de mai sus, este de a-i face să trăiască pe acești elevi în aer liber și sănătos, la o altitudine cerută, sub un climat convenabil, să fie supra-alimentați, să fie lăsați să doarmă suficient. Aceste condițiuni ar putea fi realizate, creându-se licee de altitudine, cu un învățământ conform programei oficiale dar redus pe cât se poate.

În romanul său: „Crima lui Silvestru Bonard”, Anatole France își exprimă astfel o parte din păreri lui asupra educației:

„A învina înseamnă a trezi curiozitatea minților tinere, a o satisface în urmă și curiozitatea nu-i vie și sănătoasă decât în suflurile ferice. Cunoștințele îndesate cu forța în inteligentă o nădușă. Pentru că să se poată digera, știința trebuie înghițată cu poftă. Cunoșc pe Jean. Dacă acest copil mi ar fi incredințat mie, ași face din el, nu o savantă căci doar îi vreau binele, ci un copil căntecelor de inteligență și viață în care să se reflecte cu o dulce strălucire toate lucrurile frumoase din natură și artă. Ași face-o să-i placă peisajele frumoase, scenele ideale de poezie și istorie, muzica cu nobilul ei emoții. I-ași face plăcut tot ce ași vrea eu să iubesc. Chiar și lucrul de mână și i-ași înalta prin alegerea tesăturilor, broderiilor etc. I-ași da un câine frumos și un câștig pentru a o deprinde să guvernaze creațiile naturii, i-ași da să hrănească păsări pentru a o face să prețuiască valoarea farmicului de pâine și a picăturii de apă. Și pentru că durerea este inevitabilă, pentru că viața e plină de nenorociri, i-ași lăsa-o să înțeleagă că durerea creștină care ne ridică din mizeriile și dă durere o frumusețe morali”.

Un inspector primar din Franța recomandă printr'o revistă, surșul, ca unul din mijloacele paternoice de educație:

„Celaice face cu adevărat să fructifice cuvântul dascălului ce face învalul școlii într'o aureolă și prelungește influența ei, este mai puțin muzeul școlar sau materialul de experiență decât acel surșul, care reflectă în același timp simpatia și hotărârea, prevederea și încrederea. „Surșul asigură pe cei mici ca și pe cei mari, pentru că el a fost mângâierea cea mai dulce a mamei. Și, când în clasă ca și pe un drum, putem provoca surșul copilului, el poate înlocui salvatul cel mai cordial, inspirând încrederea binefăcătoare.

FOILETON

Zori de toamnă

Luceferul sclipină în agonie,
Se sting ca niște vise monahale;
Pe o streșină de cer mijeste agale,
La răsărit o lavă stacojie.

Ș'n liniști de acuită nostalgie
Curg zorile de toamnă pe tarlate,
Iar promoroaca n' poatești de zale,
Pe ghebari de melezgari se mlădie...

În vale printre sălcii se strecoară
O gâră, ce târâște'n jgheab la moară,
Atât nămol de basme și tristeți.

C'o dată un pelerin din lumi uitate,
Pe când trecea, tot în demăneate,
A stat... și-a plâns... puzderii de vieți...!

—00—

Inima

Harfă i inima, și are
Două coarde'a ea tresaltă
Bucuria peste una
Și durerea pe cealaltă.

Vesnie degetele soartei
Peste ele au să poarte
Astăzi cântece de nuntă,
Măine cântece de moarte.

Pimen Constantinescu.

—00—

Caracteristica bugetului

- După declarațiile dlui ministru de finanțe -
Arad, 24 Nov.

Potrivit unui mai vechiu obicei care ține de făcă tradiția în materie de guvernământ, d. Vintilă Brătianu, ministru de finanțe, a făcut reprezentanților presei o interesantă și amănunțită expunere a noului buget. În ajutorul depunerii lui pe biroul Camerii. Cititorii noștri cunosc cifrele, pe capitole, ale noului buget. Pentru azi re-producem, după însăși expunerea dlui Vintilă Brătianu, caracteristica bugetului pe 1926.

Primul efect care începe azi și care din ce în ce mai mult va fi mai important, este acela al legii de descentralizare administra-tivă.

Suma de aproximativ 400 de milioane ce trece statul asupra comunelor și județelor nu trebuie considerată decât ca un început într'o bună descentralizare și am propus consiliului de miniștri ca printr'o lege modificatoare a legii de unificare a impozitelor directe să trecem această sumă de 400 de milioane prin sporierea cotelor adționale la impozitele agricole pentru județe, la impozitul pe clădiri pentru comune — pentru ca pe de o parte să se asigure autonomia financiară a acestor instituții și ele să poată profita de eventualele excedente ce ar da aceste venituri; iar pe de alta, pentru înlesnirea aplicării legii administra-tive și pentru împlinirea unor goluri pe cari această aplicare ar putea s'o der, se va afecta o sumă până la maximum 150 de milioane din disponibilitățile bugetului pe 1925.

A doua modificare importantă, asupra căreia nu mai insist, este scoaterea, prin noua lege de autonomie a căilor ferate, a bugetului acestei instituții din bugetul general al statului. A-astă scoatere nu s'a putut face decât în ziua în care — cum s'a întâmplat — veniturile acestei administra-ții acoperaseră cheltuielile.

Aplicarea legii pensiilor, produce și ea în formă o modificare importantă prin scoaterea bugetului pensiilor din bugetul general. Însă din punct de vedere financiar, efectul e mai puțin simțit, fiindcă din cauza pensiilor de război și sporurilor de scumpete cari rămân în sarcina statului, subvențiunile statului rămân încă foarte mari.

Al patrulea efect asupra bugetului pe 1926 e acela al legii comercializării și al legii minelor cari pe de o parte — îndo-sebi la ministerul comerțului — scade chel-

tuile acestui departament, dar permite statului prin veniturile noi ce-i dă, să verze la fondul de lichidare al misiunii de stat o sumă de peste 600 de milioane, care este astfel o adevărată amortizare anticipată a datoriei interne.

A cincea influență asupra bugetului viitor e aceea care reese din organizările noi ale departamentelor și care încep să se aplice la unele ministere. Însă influența cea mare se va produce prin votarea legilor de organizare ce sunt în pregătire, și a legii de armonizare a funcțiilor și salariilor publice.

Și din acest punct de vedere este necesar să se aștepte data de 1 Iulie 1926 pentru afectarea la modificarea salariilor a celor 2 miliarde pe un an, pentru că se poate face cu acea ocazie ajustările necesare noului regim.

Aceștea sunt, în rezumat, caracteristicile speciale ale noului buget. Să cercetăm acum o caracteristică de ordin mai general.

Cu bugetul pe 1925 s'a regulat complet trecutul și avem cu dănsul experiența a patru ani despre ceace pot fi posibilitățile și nevoile bugetare ale României-Mari.

Întă, de pildă, în rezumat, cum au crescut în bugetul statului sumele afectate datoriei publice:

În bugetul pe 1921-1922 aveam 227 miliarde, afectate datoriei publice, dintr'un buget total de 7 miliarde, iar pentru plata couponului la Franța ne împrumuram dela guvernul francez cu 100 milioane franci.

În 1922-23 s'au înscris pentru datoria publică 400 milioane lei.

În 1923 (buget pe 9 luni) s'au înscris 2,660,000,000 lei.

În 1924 s'au înscris 3,365,000,000 lei.

În 1925 escut capital s'a urcat la 3,675,000,000 lei.

Iar în 1926 s'au înscris la datoria publică 4,655,000,000 lei, din cari peste un miliard și jumătate sunt amortizări din datoria existentă.

Rămân de rezolvat numai două necunoscut: una a datoriei interalate și alta a drepturilor și obligațiilor României conform tratatelor de pace.

În Anglia, dupăcum se știe, chestiunea s'a rezolvat într'un mod favorabil pentru ambele părți; se tratează în momentul acesta în America, și sperăm că în curând vom

Voi treceți toți

Voi treceți toți semeți, cu fațele cre-
[dinței]
Aprinse către dorul eternei nemuriri.
Voi treceți toți cu crezul divin al bi-
[frunței]
Spre fantomele pale ce pier în nădușii.

Voi treceți crai fanatici din țări orientale,
În albe caravane călăuziți de stele,
Cu pasul rar, cu gesturi triumfale,
Însuflețit convol al gândurilor mele.

Negru Siret.

Poezia didactică

- Însușirile didactice ale
operei lui Coșbuc -

Cel mai normal om dintre poeți se pare a fi fost fericitul Coșbuc. Să se scrie și să se vorbească de acest om în fiecare zi și cred, că nici atunci n'ar fi prea mult mărșit.

Figura lui modestă ca fizic a sălșeluit într'ansa Duhul cel curat și plin de bună-tate.

Creșcut în casa părintească sub influența evlavioasă a familiei de preot el s'a inspirat de frica lui Dumnezeu și și-a umplut sufletul de cucernicie.

Blândețe, bună-tate mila și adevărul se reoghidează în scrierile sale atât de pronunțat, încât la citirea lor îți vine să juri, că ai d'a face cu'n preot.

În poezia Pomal Crăciunului și La Paști

el — cu adevărat — leaga vicia pământescă cu cea cerească.

Din piatră să-ți fie inima și ia totuși va vibra altcum, sub influența zirelor lui.

În proză ca'n poezie el este real și convingător.

Lucrările lui privesc prin prisma limbii, ne ofer, o comoră bogată de cuvinte, propozițiuni, fraze, topica genială și frumșei de expresiuni admirabile.

Noi, cei cari trăim aproape exclusiv prin interpretarea limbii, prin introducerea elevilor în tainele scumpe ale limbii, știm cu adevărat aprecia op re le mariei dispărut.

Ră-foind prin bibliotecă am mai reșetit din oerele fie ertatului Badea Ghicorghe și m'am ținut obligat să aduc acest mic tribut memoriei sale, punându-l în fruntea lucrării mele de azi.

Nu risc nimic, nici cu comit păcat, când cempar pe acest ilustra poet, cu un mare binefacător al școlii, cu un prezent umanitar al neamului românesc.

Nu, căci fericitul la Domnul, dacă nici nu indică în scrierile sale expr, că dedică școlii una din operele sale, dar întregă contribuție școlii — firele sale de tort — se țese mai departe, căci el obosindu-se s'a întors la odihna eternă.

El testează școlii — talantul ce i-l-a dat spre fructificare — fără să spună apriat, cărei școlii și cărui neam și împăcat cu conștiința sa, s'a pogorit la odihnă.

Școala și neamul căreia i-a testat el pro-ductul minții sale, este desigur acela, carea la alimentat.

Mica publicitate

De vânzare, in comuna Păuliș 2 jug. vie plantată de 6 ani, cu vase și întreg aranjamentul, 1 casă în apropierea tramvaiului electric, și una cănepiște. Adresa în Păuliș la No. casei 244. (2091)

Haine bărbătești pentru tineri și băieți, paltoane scurte blănuite și paltoane de piele asortiment bogat. Atelier separat după măsură, la firma din Arad: (1715) Szántó și Komlós

Cel mai frumos cadou de Crăciun e o înmărire de fotografie pe prețul de BRAUN Arad, Calea 150. — Lei la Banatului No. 3. Asortiment bogat de tablouri pentru vânzare. (2046)

Asigurativă viața și averea la Societatea pe Acți de asigurări și contraasigurări Belgo-Română

Caut spre cumpărare de urgent una CASSA (Wertheim) Adresa la Administrația Ziarului.

GROSS & RENDI croitorie mare de stofă engleză specială. Arad. Bulevardul Regina Maria No. 9. In casa nouă Neuman. Etaj I. (2050)

De vânzare. 5 bucăți roți pentru cureașă la mașină de la 14 cm. până la 38 cm. lățime și de la 50 cm. până la 115 cm. diametru; o roată de șung de 20 cm. lățime 95 cm. diametru; O transmisie de 6 m. lungime 55 mm. grosime cu 4 loagăre; O osie de 9 cm. grosă 130 cm. lungime; Un cilindru nou pentru site la moară de 350 cm. lung cu cupe de tras făină de 5 m. lungime. O mașină de aburi de 6 puteri în stare bună în preț convenabil. Adresa: Josif Tisu preot Tebea u. p. Biade-Criș. (2090)

GALLIK și PECHO coafor pt. dame Arad, Str. Brătianu (f. Weitzer) No. 9. Văpsirea specială a părului în culori naturale. Tungere a la Bubi. Ondulație cu apă. Conciuri moderne. Frizură bubi la păr scurt și la haine de serate precum și păr fals pe capuri de păpușe se pregătesc pe prețuri moderate. ooooo (2070)

IOAN KÖÖ

textile engros Arad, Bulevardul Regele Ferdinand.

No. 4474-1925. Publicațiune. Se aduce la cunoștință amatorilor, că în ziua de 19 Decembrie 1925 la orele 10 a. m. se va ține la Comandamentul Garnizoanei Arad (Cazarma Colonel Tomoro veanu) licitație publică cu oferte închise pentru arendarea pe termen de un an a terenului de pășunat din câmpul Aviaticei Arad Gaiu.

In prăvălia de ghețe pentru bărbați femei și băieți alui

Iosif Meizl

in Arad, Str. Brătianu (fost Weitzer-utca) lângă poșta vă puteți prevedea cu ghețe pe următoarele prețuri moderate: Ghețe pentru dame din cel mai fin lac pe prețul de 450-650 Lei; ghețe din șevro și bocș 400-550 Lei; din piei colorate dela 500 până la 700 Lei.

Comenziile după măsurire pregătesc imediat. (2094)

"ASTRA"

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A. Arad

Direcțiunea Generală: București Str. Lascăr Catargiu 11. Uzine: Arad. Adresa telegrafică: Vagonastra București. Vagonastra Arad.

Autobuse, camioane pentru 3 tone încărcătură. — Cisterne automobile, 3350 litri capacitate. — Automobile cu pompă de incendiu. — Automobile stropitoare. — Strunguri de precizie de 1000, 1200 și 1600 mm. — Prese cu excentric. — Grupuri electrogene, mașini de găurit până la 35 mm. — Motoare cu benzină. — Locomobile. — Ferăstrae cu motor de benzină. (1629)

Oferte și devize la cerere.

avea rezolvată prima necunoscută, de care vorbeam mai sus, și că dăna va atrage, — p în interesele ce au în această chestiune și ceilalți aliați, — și rezolvarea celei de a doua.

In orice caz România are asigurate sumele necesare pentru noua anuarate ce i-ar impune o regulare dreaptă a datorilor interaliate.

In aceste condițiuni, cu experiența celor patru ani bug-tari, cu toate obligațiunile noastre aduse la zi, putem, pentru prima oară și cu libertatea de acțiune necesară, să intrăm într-o nouă etapă, aceea a înzestrării, și, deci, a folosirii capitalului din afară.

Câtă vreme eram datornici cu poliți nepătate sau cu datorii necunoscute, nu puteam în mod serios să angajăm creditul viitor al țării, lucru pe care îl putem face de aci înainte.

Care trebuie să fie, în aceste condițiuni, politica imediată de împrumut a României? Trebuie să fie prudentă, cum a fost și politica ei bugetară până azi, adică, — având încă un credit incomplet redobândit, — ea trebuie să-și facă un program pe un termen relativ scurt, — după părerea mea de cel mult 3 ani, — și strict pentru nevoile principale care se pun în acești 3 ani.

Prima destinațiune ar fi aceea legată de consolidarea noastră monetară, adică de accelerarea formării fondului de lichidare pentru garantarea circulației fiduciare, prevăzută în convențiunea cu Banca Națională și bazată, în parte, pe redevențele de petrol ale Statului.

A doua nevoie este pentru unificarea rețelei căilor ferate, și înlesnirea acceselor la apă, la Mare și la Dunăre.

A treia este privitoare la înzestrarea culturală a țării.

Noua lege a căilor ferate permite acestei întreprinderi puțină ușor împrumuturi proprii, iar cele 80 de milioane pe cari, conform legii impozitelor directe, le vărsăm anual la C. S. de depuneri pentru un fond cultural și al asistenței publice, pot înlesni și împrumutul ce ar avea această destinație.

De sîgu că nevoile de satisfăcut ale țării pot fi și altele, însă în angajarea viitorului nu am uităm experiența altor state cari au făcut împrumuturi mari dela început și, deci, plățile într'un termen mai lung, dar cari la un moment dat au văzut refuzate tranșele a doua și a treia, sau unele din ele, din cauza monedei depreciate, n'au putut folosi în țară sumele disponibile fiindcă ar fi produs a doua inflațiune.

Negreșit că un împrumut nu se face decât cu aordul ambelor părți. Cred că disponibilitățile din ce în ce mai mari pe piețele străine, și în deosebii în America, și că restabilirea continuă a creditului țării, va da putință României ca îndată ce datorile interaliate vor fi regulate, să intre și în această nouă fază a consolidării sale financiare.

Depunerea bugetului la Camera

D. Vintilă Brătianu, ministrul finanțelor, a depus la Camera, proiectul de buget general al statului. D-sa a convocat și comisiunea bugetară cu rugămintea de a examina repede bugetul și a-l da în dezbaterile Adunării.

Bugetul va fi adus în discuția publică a Camerei săptămîna aceasta încă.

R-reportor al bugetului va fi și de astădată d. Tr. Lalescu.

A dat școlii primare a dat celei secundare, a dat universității și a dat bogat și neamului său.

La povestea coroanei de oțel și războiului nostru pentru neastărare ca și în celelalte mărgăritare el și a depus tot fructul acestei vieți și s'a creiat un nume nemuritor. El va trăi până la sucomburea neamului românesc.

In ochii lui prea lumina și strălucit lumina în toată splendoarea ei.

Ce splendidă deacște zilele de toamnă. Iată un fruct acomodat pentru școala primară.

Nu la bătrânețele lui a văzut el, toamna în acele culori, ca în copilăria sa. Așa a înțeles-o, așa a și redit-o.

Ce presă acomodată la memorisare, la căutare, la analizare morfologică. Ce bogat și darnic este felicită Badea Gheorghe.

Zile de toamnă.

I. Eri vedeam pe lună flori Mândri fluturi sburători Și vedeam sburând albine Eri era și cald și bine.

II. Azi e frig și nori și vânt Frunzele cad la pământ Florile stau supărate Veștețesc de brumă toate.

III. Eri era frumos pe afară Cu într'o caldă zi de vară Azi e iarnă pe pământ Vremea i rea și bate vânt.

Un adevărat tablou de substantive. 19 la număr.

In poezia „mama” oferă școlaii primare un product demn de memorisat demn de refăcut în proză, demn de aprofundat.

Artistice -- Culturale

Măine Miercuri 25 Noembrie și Joi 26 Noembrie se va reprezenta în sala teatrului orășenesc, celebrele piese Madame Sans Gene, comedie în 3 acte și un prolog de Victor Sardou și Emil Morcan și Școala Cocotelor, comedie morală în 3 acte de Armond și Gerbidon, jucate de trupa Tantz Cutava-Barozzi.

Goethe: Ifigenia în Taurida, drama în românește de Virgil Tempeanu, „Biblioteca Semănătorul”, Arad, Prețul 5 lei.

Literatura germană a aflat până astăzi puțină traducători români. Capodoperele acestor mari literaturi n'au fost încă puse la dispoziția publicului românesc în traduceri de înaltă calitate.

Domnul Virgil Tempeanu, prin traducerea dramei „Ifigenia în Taurida” aduce un prețios serviciu literaturii noastre. Dsa ne deschide o nouă potecă spre suflul multilateral și vast al marelui german.

Recomandăm cu toată căldura această bună traducere a dramei lui Goethe.

Const. Sudețeanu: Introducerea în sociologia lui Auguste Comte „Biblioteca Semănătorul”, Arad, Prețul 10 lei.

Miscarea științifică a luat, în ultimul timp și în țara noastră, un neobicit avânt. Cărți științifice apar des și pe piața cărții românești. Generația tinărilor numără o seamă de elemente de puternic talent și serios pregătite. Intre aceste elemente se numără și dl Constantin Sudețeanu a cărui introducere în sociologia lui Auguste Comte a spîritur decurând în „Biblioteca Semănătorul” din Arad, care a publicat în timpul din urmă multe cărți de valoare.

Declarațiile contelui Bethlen

Budapesta. — Contele Ștefan Bethlen, președintele consiliului de miniștri, a dat ziarului „Az Est” un interviu cu privire la participarea sa la ședința din Decembrie ale Consiliului Ligii Națiunilor și la chestiunile privitoare la Ungaria, ce urmează să se discute în această sesiune.

Di Bethlen a declarat că se va dezbate pe larg refacerea economică a Ungariei și că se va cere Ligii Națiunilor să facă Ungariei înlesniri, având în vedere deficitul bugetar.

De altă parte se va dezbate petițiunea făcută de parlamentarii evrei dela Londra împotriva legii numerus clausus.

Contele Bethlen a declarat, că d-și evreii din Ungaria nu se consideră minoritate etnică, Liga Națiunilor se poate totuși ocupa de ei ca de o minoritate religioasă, în baza tratatului dela Trianon.

A declarat apoi că înțeprejurarea că s'a putut înainta asemenea petițiune, trebuie să o critice înșiși evreii din Ungaria.

Contele Bethlen a făcut aluzie prin aceasta la campania dusă de parlamentarii democrați dela Budapesta împotriva lui numerus clausus, fapt care a îndemnat pe parlamentarii conaționali dela Londra să reclame la Geneva.

Dat fiind că situația economică a Ungariei impune guvernului Bethlen să facă cât mai multe concesii pe această temă a legii numerus clausus, guvernul a ținut să câștige

Al. Mănculescu: Tador Dragomir — povestiri — „Biblioteca Semănătorul”, Arad Prețul 10 lei.

Di Al. Mănculescu publică al doilea volum în „Biblioteca Semănătorul”. Povestirile Dsale sunt situate, de predilecție în tre utul n-aniului nostru. Scrise limpede și fără pretenții, aceste povestiri se citesc cu plăcere.

Le recomandăm, cu toată căldura, iubitorilor de literatură românească.

Teodor Murășanu: Lumini suflate de vânt (versuri). („Biblioteca Semănătorul” Arad, Prețul 10 lei).

Numele tânărului poet ardelean Teodor Murășanu îl întâlnim mereu în paginile revistelor românești din Ardeal încă de pe vremea stăpînirii ungurești. In volumul de față ne prezintă cea mai mare parte a activității sale poetice.

Tiranica influență a poeziei lui Octavian Goga, sub al cărui imbold a început să scrie, se simte aproape la fiecare pas în volumul d-lui Murășanu. Când reușește uneori să scape de această influență, dsa nădă versuri cari se impun.

Versul d-lui Murășanu e limpede și corect și, cu toate influențele se citește cu plăcere. Intre versurile în formă populară sunt câteva al căror farmec te urmărește multă vreme.

Epoziția de pictură

Di Alexandru Pataki expune în atelierul său din Palatul Bohuș (strada Românilor), minunatele sale acvarelle, și câteva pânze în ulei.

In Palatul Cultural s'a deschis expoziția de pictură a d-lui Geza Ulrich. Dsa expune peste 40 de tablouri.

In vederea expropriierilor pentru izlazurile comunale

Casa Pădurilor, reprezentanții evreilor unguri pentru o campanie pe care s'o ducă ei înșiși.

Campania pe care au dus-o până acum ziarile evrești și comunitatea evrească împotriva intervenției parlamentarelor conaționali dela Londra, a fost numai un început.

După câte se afirmă, contele Bethlen va fi întovărășit la Geneva și de câțiva reprezentanți ai evreilor unguri.

Semnarea tratatelor din Lorcarno a fost amănată?

Cercurile oficiale din Berlin află că ceremoniile pentru semnarea tratatului dela Lorcarno vor fi amănată probabil cu 2 săptămîni. Nu s'a dat însă până acum nici un comunicat oficial în această privință.

dacă utilizăm un text poetic, unde obvia toate semnele de interpunctuațiune și anume: apostrof, virgulă punct, linioară ș. a.

Nu conservativă trebuie să fie și nici să rămână școala ci progresivă și pe terenul instrucțiunei unei limbi.

Curentul reprezentat de Ghzeorghe Coșbuc diferă mult de curentul latinizator al contemporanilor săi ardeleni, dar tot atunci își păstrează timbrul originalității sale, cănu nu cade în păcatul reprezentanților muncii cari spre a și indica calea perfecționării lor împodobesc scrisul lor cu frauzismele.

Nu e dar nici latinist, dar nici bonjurnist ci el se mulțumia a ridica la valoarea lor reală, cuvintele păstrate în graiul poporului ardelean.

Un prosator de forță, ca Ioan Slavici și un poet ca Octavian Goga, merită să se asemene și cu dânu.

Nici Goga nu se lasă ademenit, de diferite curente, ci profesează aceleași convicțiuni, ca vrednicul său înaintaș.

E realist mai mult la scrierile sale dacă e ceva frumos și la el, este graiul dulce ardeleanesc.

Pentru neamul românesc și pentru școala românească, Coșbuc este și trebuie să rămână un sfânt în răzui lui Eminescu și Alexandru.

Și dacă România mică, a avut hrul Dzeu la 1866 să-și alegă mirele său figura măreață alui Carol I, tot așa a și bucuria sa modesta casă de preot din s. Florău să se bucură de nașterea miticului poet, care a făcut cinste casei părintești și care le merită să-și zică toți muritorii nemurii omenesc: Doamne odihnește Badea Gheorghe Coșbuc.

Arad, 1925. Iul. Lucuș director școlar.

INFORMAȚIUNI

Administrative

Rugăm în mod deosebit pe toți abonații noștri, fie din localitate, fie din provincie, să ne încunoștințeze imediat când văd o neregularitate în privința primirii regulate a ziarului nostru.

— Onorații noștri abonați cari sunt în restanță cu plata abonamentelor sunt rugați respectuos să binevoiască a-și aduce conturile în ordine.

Despărțământul Arad al „Astreii“

roagă onor. membri din comitet să binevoiască a lua parte la ședința, ce se va ține Miercuri în 25 Nov. a. c., la orele 5 d. m., în sala de lectură a Palatului Cultural.

Fac parte din comitet și membri fondatori și pe viață ai Asociației.

Funcționarii dela Astra și penziile

Luni după amiază s'a ținut în sala Primăriei adunarea extraordinară a Institutului de Penzi delata Fabrica Astra, prezidențiată de ing. Petrescu, director la sus-numita fabrică.

Un număr de funcționari concediați dela fabrică au cerut restituirea sumelor vărsate de către ei pentru acest fond împreună cu sumele prevăzute în acest scop de către direcțiune.

Alții cereau, ca să se separe cu totul Institutul de administrația fabricii care fapt le-ar da posibilitatea, ca să mărească fondurile de pensie, plasând banii în condiții mai avantajoase decât acele de până acum.

Răspunzând dl. ing. Petrescu a spus, că nu are speranță să poată rezolva cererile formulate în sensul dorinței celor interesați. Le va supune direcțiunii și va înștiința membrii Institutului de penzi despre rezultatele obținute dela direcțiune.

Sosirea unui hidroglisor la T. Severin

A sosit la șantierea navală un „hidroglisor“ „Astra Română“, care după ce a fost montat complet a fost lansat pe Dunăre.

Aparatul este destinat pentru poșta și cursă de pasageri rapidă pe Dunăre.

Hidroglisorul și plecat la Galați.

Politice

Intrunirea partidului poporului la București

În Capitală a avut loc la Dacia o intrunire publică organizată de partidul poporului.

Au asistat pe lângă congresiști și numeroase delegațiuni din țară.

Intrunirea a fost prezidată de către dl. general Averescu.

D-șa după ce a lămurit numeroșii asisteți, scopul intrunirii, a făcut un expozițiu al situației politice din prezenta alegătorilor comunați.

Aceste alegeri, spune vorbitorul, după felul cum vor fi făcute de liberali, vor al cădui o indicație a alegerilor generale. Partidul poporului se va prezenta la urne unde va găsi sprijinul necesar spre a da guvernul care va corespunde nevoilor țării.

Di general Averescu acuza guvernul trecut că n'au făcut nimic pentru refacerea țării.

Vorbind despre activitatea guvernului liberal, oraorul arată că acesta n'a adus la îndeplinire tot ceace a fegăduit la venirea la cârmă țării.

Nevoile de azi ale țării cer un guvern tare. D-șa citește apoi o moțiune votată de congres.

O destăinuire interesantă

Vorbind cu reprezentanții presei, dl. ministru de finanțe a dat un exemplu decât rău pot face țării atitudinile necugetate ale unor oameni politici.

Di Vintilă Brătianu a amintit că dela tribuna parlamentară un deputat din opoziție, a afirmat că cifra de 32 miliarde lei, la cât se ridică totalul pagubelor noastre de război, constatate prin sentințe judecătorești, este mult exagerată, fictivă.

În străintătate, pe când ministrul de finanțe al țării protesta împotriva cotei de despăgubiri prea redusă ce se acorda României față de mărimea sacrificiilor și pagubelor suferite, i s'au adus drept argument coartă declarațiile deputatului român care era numit „un distins financiar și economist“.

— Cum pretindeți o cotă mai mare când chiar deputații d'voastră recunosc în Camera că cifra pagubelor pe cari le pretindeți este fictivă?... s'a obiectat ministrului de finanțe.

Ministrul de finanțe al țării amintește astfel despre un fapt precis înămplat d'sale, și nimeni n'are dreptul să-l pună la îndoială, dat fiind dovezile ce ar putea suscita.

Această interesantă destăinuire vorbește dela sine și fără comentarii, ea poate servi drept lecție de înaltă morală unora dintre oamenii politici români.

Calomniile parlamentare

Citim în „Viitorul“:

Intr'un număr trecut am arătat abuzul pe care unii reprezentanți ai opoziției în Parlament îl fac cu așa zisele comunicări, cari, de cele mai multe ori cuprind acuzațiuni calomnioase la adresa cutărui funcționar public superior. Cel ast fel atecat, fără dovezi, nu are nici cel puțin puțința să tragă la răspundere pe calomniatori căci acceștia se pun la adăpostul imunității parlamentare.

„Lupta“, polemizând cu noi pe această chestiune, se preface că nu pricepe ce am voit să spunem și afirmă că am tăgăduit însuși dreptul la control al opoziției.

Nici prin gând nu ne-a trecut acest lucru și dreptul de control al actelor puterii executive este de însăși esența parlamentarismului constituțional. Ceea ce este însă inadmisibil și constitue un abuz este faptul de a acuza și a calomnia fără dovezi, adică înainte de cercetarea actelor și dovezilor, așa cum au făcut de curând unii membrii din opoziție.

Aducerea cenusei baritonului Grigore Teodorescu

În urma dispozițiilor luate din țară, rămășițele pământești ale baritonului Grigore Teodorescu, decedat de curând la New York, au fost incinerate.

Cenușa defunctului cântăreț va fi adusă în patrie de vice-consulul român din New York, d. S. Druză.

Ea a fost imbarcată pe vaporul „Brega“ și va sosi în ziua de 3 Decembrie la Constanța, de unde va fi transportată la București pentru a fi depusă spre veșnică odihnă.

Un oraș mexican distrus de un torent de flux

Intregul oraș mexican Zihuatanejo a fost distrus de către un torent al fluxului de 35 picioare, cauzat în urma unui curemur în Pacific.

O groaznică explozie pe un remorcher

Din Rio de Janeiro se anunță că pe bordul unui remorcher s'a produs o puternică explozie. Sunt 17 morți.

Spre un guvern francez de concentrare

D. Doumerque a primit ascără pe dnii Herriot și de Seives, președinții Camerei și Senatului, cu cari a avut lungi conferințe. Toți deputații doresc o grabnică desiegare a crizei. Cei mai mulți socotesc necesar și realizabil un guvern de concordie națională.

Grupurile radical socialist, socialist-republican și socialist reprezentând 278 deputați au deliberat cu grupul radical, reprezentând 40 voturi, în vederea realizării unei colaborări. Primele trei grupuri au decis să sprijine numai un guvern care să urmeze o politică în conformitate cu hotărârile sufragiului universal, realizând apărarea republicană și asigurarea financiară. Hotărârile radicalilor se va cunoaște astăzi. Pentru constituirea unei majorități a cartelului stângii ar fi necesare încă 20 voturi. Se afirmă că socialistii intenționează o participare la guvern. Proștitiunile indică pe Herriot și Briand ca succesorii ai lui Painlevé.

Intrunirea Comitetului Consiliului Soc. Națiunilor

Comitetul Consiliului Națiunilor se va întruni la 3 Decembrie în Geneva sub președinția d' lui Paul Boncour care înotărește pe președintele Consiliului.

Comitetul este însărcinat să studieze totalul chestiunilor puse în hotărâre. Adușării piecare cu privire la reducerea armamentelor. Lucrările Comitetului vor trata mai cu seamă observațiile făcute în cursul dezbaterilor Adușării cu privire la organizarea funcționării și denumirea ce urmează să se dea comisiunii de coordonare a lucrărilor. Comitetul va studia și chestiunile ce au nevoie de un studiu pregătitor în vederea convocării unei eventuale conferințe pentru reducerea și limitarea armamentelor; Comitetul va elabora propuneri concrete ce vor fi supuse Consiliului. Afară de aceasta va pregăti și un raport asupra metodei de urmat pentru punerea în executare a rezoluției Adușării cu privire la un proiect de convenție asupra controlului fabricilor particulare de arme, munițiuni și material de război.

Acest Comitet se compune din toți membrii Consiliului Societății Națiunilor, adică din reprezentanții Belgiei, Braziliei, Marii Britanii, Spaniei, Franței, Italiei, Japoniei, Suediei, Cehoslovaciei și Uruguayi.

Reprezentanții titulari membri ai Consiliului au facultatea de a-și trimite suplinitori, în cazul când nu ar putea lua parte personal la întrunirile Comitetului.

Alegerile parțiale la Senat

Guvernul a hotărât să convoace colegiile electorale, pentru locurile devenite vacante la Senat.

Astfel pentru ziua de 17 Decembrie a fost convocat colegiul universitar din Iași pentru a alege un senator în locul decedatului Mitei Cantacuzino iar în zilele de 17 și 18 Decembrie colegiile electorale pentru Senat ale județelor Tutova și Caliacra pentru a se alege senatori în locul decedaților Origore Vasiliu și I. Muteff.

Luptele din Siria

Agenția Reuter află din Damasc că un detașament francez a derutat la 18 Noembrie — lângă Damasc — o bandă compusă din 700 briganzi, cari au fugit lăsând în urmă 30 morți și 40 răniți printre care șeful Hassan Kharret, grav atins.

Liniște completă domnește acum la Damasc.

Colaborarea franco-engleză în Siria

După părerea ziarelor otomane, colaborarea anglo-franceză pentru pacificarea Siriei a fost găsită necesară din cauză că și arabii din Palestina sunt pe punctul să se răscoală în masă contra dominației engleze.

Presă turcă arată că situațiunea în Siria continuă să fie foarte critică, iar guvernul francez se află în aternativă, sau să trimeată noii și numeroase trupe pentru reprimarea răscoalei, sau să renunțe la mandatul de a administra în numele „Soc. Națiunilor“ această provincie.

Prestigiul răs. ualiilor druzi s'a mărit considerabil în rândurile mohamedanilor din colonia anglo-franceză, mai ales după ocuparea orașului Halebar și loșăgera francezilor în mai multe lupte sângeroase.

Teama guvernului englez de izbucnirea unei răscoale în Palestina se bazează și pe nemulțumirea generală a populației arabe și creștine contra colonizării acestei provincii cu evrei.

Muncitorii arabi și creștini au și declarat greva generală ca protestare contra politicii guvernului englez, care tinde să transforme Palestina în stat evreesc.

Deșăfășurarea evenimentelor din Asia a lătrât convigerea în cercurile diplomatice, că între arabi și diferitele rase mohamedane din coloniile anglo-franceze există o convenție secretă, prin care se obligă să s'jute reciproc, pentru a obține independența țărilor ce locuiesc.

Această convențiune s'ar fi încheiat sub auspiciile Rusiei sovietice și chiar ale guvernului din Angora care, după cum se știe, urmărește ca toate provinciile mohamedane să se alipească din nou la Turcia sub formă de state federative.

O impresionantă ceremonie funebă

La locul unde s'a scufundat vaporul „Mona“ s'a ținut un serviciu religios la amintirea celor 69 ofițeri și marinari dispăruți cu această ocazie. Ceremonia a avut loc pe vaporul „Maidstone“ care a fost însoțit de alte 11 vapoare din Portland, Portsmouth și Plymouth, având pe bord echipajele tuturor submarinelor. După serviciul divin s'au tras mai multe salve și s'au scufundat coroașele trimise de rudele celor dispărați și de organelle amiralității.

În cursul serviciului s'a primit un mesaj de simpatie din partea scafandrierilor germani, care vor urma să se scoboare în adâncime, îndată ce marea va fi mai liniștită.

Constituirea Societății „Gazul Motan“

A avut loc adunarea generală a Societății Naționale de Gaz Motan, în localul ministerului industriei și comerțului.

Au fost reprezentate un număr de 48.764 acțiuni.

Adunarea generală s'a deschis sub președinția d' lui Ion Lepedatu, ca președinte de vârstă.

S'a dat citire jurnalului consiliului de miniștri, pentru constituirea Societății Naționale de Gaz Motan și a Decretului Regal, pentru numirea membrilor în consiliul de administrație desemnați de guvern în societate în persoane d-ilor: Al. Onuțescu, prof. L. Mrzecz, Ing. I. Tănăsescu, prof. dr. I. N. Angelescu.

Procedându-se la alegerea a 8 membri în consiliul de admini. trape din partea acționarilor, în unanimitate au fost aleși d'ni: C. I. Moșag, I. L. Dumitrescu, Virgil Tacit, C. B. și I. Lepedatu, M. Popovici, N. Bănescu și Em. Dan.

Apoi procedându-se la alegerea a doi cenzoari, au fost aleși în unanimitate d-ni: Anghel Mihăilescu și Emil Costinescu.

Știi Dv. care e cel mai elegant loc de distracție ? ? ?

0000 (2086)

TAVERNA ASTORIA

Arad, Str. Românilor (I. Zrinyi-u.) No. 18.

Sera la ora 10 Program.

Stabilirea responsabilităților în conflictul greco-turc

Comisiunea internațională numită de „Soc. Națiunilor“ pentru a stabili responsabilitățile în conflictul greco-bulgar, a sosit la Sofia.

Comisiunea mai are însărcinarea să studieze și chestiunea împiedicării pe viitor a

incursiunilor de bande pe teritoriile ambelor state vecine.

S'a renunțat definitiv la ideea înființării unei zone neutre demilitarizate între Grecia și Bulgaria, întrucât guvernele din Sofia și Atena au refuzat categoric să consimtă la crearea unei asemenea zone.

Guvernul bulgar a înmănat membrilor comisiunii de anchetă un memoriu detaliat, în care se arată modul cum a decurs invaziunea grecească.

Ultima oră

Camera

BUCUREȘTI. — La ședința de astăzi a parlamentului au fost prezenți dnii miniștri Tătărescu, Lepedatu, Dăca și Chircolescu.

DI ASLAN cere pedepsirea funcționarilor Ștefan Dimitrescu și Alex. Ștefanescu, cari au făcut abuzuri la distribuirea materialelor agricole.

DI CAZACLIU cere mișorarea taxelor, cu cari sunt impuși micii industriași.

DI MADGEARU cere noi acte în chestiunea cunoscutului filament de a Galați. Anunță o interpelare și în chestiunea comenzilor de avioane.

DI IOANITSCU protestează împotriva restricțiilor cu privire la creditele pentru micii industriași.

DI ministru CHIRCOLESCU răspunde, că micii industriași vor primi credite prin cooperative, apoi depune un proiect pentru acordarea de credite comunelor.

Mai târziu deputații trec în secțiuni.

Plecarea Principelui Moștenitor

BUCUREȘTI. — Principele Carol, moștenitorul tronului, însoțit de mareșalul Curții, dl. general Anghelescu a plecat azi la Londra, unde va participa, reprezentând familia regală, la înmormântarea reginei mame a Angliei, decedată în zilele trecute.

Compartimente pentru nefumători pe C. F. R.

BUCUREȘTI. — Direcțiunea C. F. R. a dat ord. n. prin care dispune, ca să se rezerve la toate trenurile compartimente pentru nefumători, aceasta în urma dispozițiilor convențiilor internaționale, primită în curând și de către căile noastre ferate.

Sentința în procesul fu-tului dela firma Kornis din Arad

CLUJ. — Tribunalul a condamnat azi la doi ani și jumătate temniță pe Mihail Tompa pentru furt, pe fostii agenți de poliție, cari au prins pe autorul furtului de un milion de lei dela firma Kornis din Arad, dar i au luat banii și pe urma i-au dat drumul. Fodor și Șternberg la căie doi ani închisoare și pierderea drepturilor pe cinci ani.

Criza de guvern în Franța

PARIS. — Briand a fost invitat la Elisee la președintele republicii care la însărcinat cu alcătuirea noului guvern. Briand a cerut timp ca să se consulte cu prietenii lui politici.

A discutat cu fruntașul socialist Blum rugându-l pe socialist să intre în guvern. Blum la comunicat că despre aceasta numai atunci poate fi vorba dacă guvernul nou își va însuși toate principiile partidului socialist în ce privește politica financiară, internă și externă. Briand ieri seară a făcut vizita la președintele republicii Doumerque informându-l despre faza tratativelor sale. Cercurile politice cred că Briand nu va reuși să formeze noul guvern.

Opinia generală crede că noul ministru președinte va fi Herriot. Descompunerea blocului din stânga sa și văzut deja cu ocazia votării din Dumineca trecută la care Luocheur, Berre și Morel cu fracțiunile lor au votat contra lui Painlevé. Aceasta împrejurare îngreună foarte mult alcătuirea noului guvern.

Americanii n'au acceptat propunerile comisiunii noastre

WASHINGTON. — Comisia americană nu a acceptat proiectele de plată a comisiei române care se afla actualmente la Washington. Proiectele guvernului american sunt la fel cu convențiile legate cu Anglia și Italia. Proiectul însă față de România e cu mult mai binevoitor luând în considerare starea specială a țării.

Urcarea tarifului postal

BUCUREȘTI. — Tarifele postale cu data de 1 Ianuarie 1926 vor fi urcate de 25 ori față de cele din 1916.

Noi amănunte asupra manifestațiilor contra diui H. Barbusse

Am publicat ieri în acest loc o telegramă sosită din capitală asupra manifestațiilor contra diui Barbusse. Noile amănunte, ce le dăm mai jos, restabilește în lumina ei adevărată această întâmplare în legătură cu vizita la noi a scriitorului francez.

Dșa a ținut Duminecă o conferință la sediul Uniunii Sindicatelor Muncitorești, la care au asistat numeroși muncitori și studenți comuniști.

După ce a terminat conferința, dl. Barbusse a plecat pe jos spre centru, înconjurat de întreaga asistență. Ajungând în fața Hotelului Capșa, comuniștii au început să manifesteze strigând: Trăiască Barbusse, Trăiască comunismul.

Cetățenii trezitori, printre cari și numeroși studenți naționaliști, scandalizați de atitudinea comuniștilor, au început să huiduiasc, strigând: jos comuniștii. La un moment dat grupul de comuniști a fost înconjurat de manifestanți. Dl. Barbusse a reușit să se urce într'o trăsură reușind să se strecoare.

Ambele tabere de manifestanți au luat o pe str. Sărăndar, la capătul căreia s'au luat la încăierare.

Doi dintre manifestanți au fost arestați și conduși la consiliul corpului II armată.

În urma manifestației ostile un grup de muncitori comuniști au încercat Duminecă seara să facă o manifestație de simpatie la hotelul Athenee Palace.

Intervenind însă poliția, manifestații au fost împrăștiate.

Domnul Barbusse a părăsit azi țara, plecând la Constanța, unde s'a imbarcat pentru Constantinopol.

Rezultatul definitiv al alegerilor din Cehoslovacia

PRAGA. — Rezultatele alegerilor din Cehoslovacia sunt următoarele: 26 socialisti cehi, 45 agrarieni, 31 clericali, 29 social democrați, 13 meseriași democrați, 1 partidul muncitor polonez, 1 agrarian slovac, 42 comuniști, 23 agrarieni germani, 23 partidul poporului slovac, 13 socialisti democrați germani, 10 partidul poporului german, 7 socialisti naționaliști germani, 4 socialisti unguri creștini.

La Senat: 14 s. cialiști cehi, 23 agrarieni, 7 democrați socialisti, 16 clerici cali, 14 social-democrați, 6 industriași democrați, 20 comuniști, 12 agrarieni germani, 12 partidul poporului slovac, 7 sociali democrați germani, 5 partidul poporului german, 3 socialisti naționaliști germani, 2 socialisti creștini unguri.

Germania a ratificat convenția dela Locarno.

BERLIN. — În Reichstagul german azi s'au început dezbaterile asupra convenției dela Locarno. Luther a relatat împrejurările și cauzele care au silit Germania să încheie și a ratifica acest pact și intrarea ei în Liga Națiunilor. A declarat că are asigurarea aliaților că după ratificarea pactului Germania va primi mandatul asupra coloniilor avute înainte de război. Cuvântarea lui a avut un mare efect asupra naționalistilor cari nu mai mențin acuzațiile aduse guvernului în presa naționalistă. Majoritatea Reichstagului e pentru ratificare.

Cloacire de trenuri lângă Oradea Mare

ORADEA MARE. — Eri noapte între gărite Tinca și Holod 2 trenuri de marfă sau ciocnit. Cinci cefești și un mechanic sunt grav răniți. Transportați la spitalul din Oradea-Mare, paaă azi nu au putut fi ascultați.

„Cabaretul Femina“

la Cafeneaua METROPOL

(Nr. 20)7

A sosit un asortiment bogat de candelabre moderne la Eiser & Comp. Arad, Palatul Minoritilor.

(21)92

Corpurile legiuitoare

Camera

Sedința dela 23 Noembrie

Prezidează d. M. Orkanu; prezenți pe banca ministerială d. Vintilă Brătianu, A. Constantinescu, I. G. Duca, N. D. Chiriacescu, N. Săveanu și G. Cipăianu.

Depunerea bugetului general

D. VINTILĂ BRĂTIANU depune proiectul de buget general al statului pe anul 1926 rușând adunarea să accelereze lucrările în comisiunea bugetară și în secțiunile pentru ca înainte de sărbători să fie votat.

D. PREȘEDINTE amintește deputaților dispoziția recent adoptată în regulamentul adunării, în virtutea căreia toate amendamentele trebuie să fie formulate în scris și depuse pe biroul adunării înainte de începerea discuției pe articole a proiectului.

Comunicări

D. dr. D. LASCU completează, cu noi date, comunicarea făcută de dsa într-o ședință precedentă asupra vizitei îndreptățite străinii, ce vin la noi în țară, ca să ne ancheteze.

Dsa constată mai întâi faima de popor intolerant, pe care au făcut-o Români străini ce ne-au vizitat ca mandatarii ai inamicilor noștri, abuzând astfel de toașta și ospitalitatea noastră. Nicăieri în lume nu întâlnim o țară cu atâtea confesiuni religioase și cu un tratament față de minorități mai civilizată și mai înțelegătoare ca la noi. Nici o țară din lume nu a fost călcată de mai multe comișuni, subcomișuni, delegațiuni, misiunari, anchetatori și străinătăți, cum a fost România.

În schimb, țări ca Rusia, care a devenit teatrul celor mai sâlbatece aserănate cuimnând cu omorirea patriarhului Tihon, și alte țări, în care confesiunile și naționalitățile sunt aspritate, rămân scutite de asemenea anchete.

Când Poincaré a trimis la Moscova un avertisment guvernului sovietic, îndemnându-l să nu execute pe patriarhul Tihon, i s'a

răspuns cu un protest categoric din partea Sovi telor.

Citează pasajii din procesul verbal protest, semnat de d. Barbuse, prin care în-viță autoritățile noastre și abandonate atribuțiile lor administrative și judecătorești.

Începutul de încurjare a vizitatorilor la făcut dl Goga, când în fața unor musafiri de acest fel, le-a spus: Vă încredințez cheile țării, sunteți liberi să cercetați.

DI GOGA: Era o delegație religioasă, care voia să cerceteze adevărul asupra svenurilor în legătură cu pretensele persecuțiuni religioase ale României. Delegații au cercetat și s'au convins de inexactitatea reclamațiilor îndreptate contra țării noastre.

DI dr. LASCU se referă apoi la explicațiile date de dl ministru Duca asupra celei de-a doua comunicări a d-sale privitoare la angajamentul guvernului român de a depune la Liga Națiunilor proiectul de reformă a învățământului particular.

Angajamentul guvernului român înscărnă o schimbare a suveranității țării. Conform nici unei dispoziții din tratate Liga Națiunilor n'are dreptul să se constituie în Curte de Casație legislativă împotriva noastră.

DI dr. PISTINNER adresează comunicări d-ilor miniștri de justiție, de război și de comunicații.

Proiectele votate

Adunarea intră în ordinea de zi, votând proiectul de lege pentru autorizarea ministerului de război să ceda primăriei Timișoara o porțiune de teren de 4557 m. p. dela casarma „Bănățeană” din Timișoara, spre a se împroprietări ofiterii; proiectul pentru anularea sumei de 925.000 din bugetul ministerului de justiție pe anul 1925 și pentru deschiderea unui credit extraordinar de lei 1.698.107 pe seama aceluiași minister; proiectul de lege pentru creșterea îmbrățișării și sprijinirea sănătății animalelor și proiectul pentru modificarea mai multor articole din legea de poliție sanitară veterinară.

Ne mai fiind nimic la ordinea zilei, ședința se ridică la ora 4 și un sfert d. s. Ședința viitoare azi la 3 d. a.

Valuta:	
	Cerute
Napoleon	810 --
Elvețieni	41 --
Mărci	51 --
Leva	155 --
Lire otomane	123 --
Sterline	1050 --
Francezi	9 20 --
Italiani	9 00 --
Drachme	2 90 --
Dinari	3 80 --
Dolari	220 --
Marca poloneză	33 --
Coroane austriacă	31 --
" maghiară	30 50 --
" cehoslovacă	6 50 --

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul notar public aduc la cunoștință publică, că se vor vinde la licitație publică pe lângă intervenția subsemnatului în ziua de 25 Noembrie a. c. orele 11 a. m. în biroul subsemnatului din Arad, în sarcina, rizicul și cheltuiela debitorului tardiv la plată, diferite obiecte de aur și țigarete pentru țigări de foi cari se vor preda după achitarea lor acelu care va oferi mai mult. Arad, la 23. Noembrie 1925.

(2093) Dr. BELEȘ, notar public.

Cețiți și răspândiți Tribuna Nouă

Cale Ferate, Arad-Podgoria

Plecarea și sosirea trenurilor în gara Arad.

Plecarea:		Sosirea:	
Teiuș	accelerat 0 ³⁵	Teiuș	accelerat 5 ⁰⁰
Teiuș	personal 4 ⁵⁵	Teiuș	personal 7 ⁴⁰
Teiuș	expres 7 ⁰⁴	Teiuș	" 16 ⁰⁰
Teiuș	personal 12 ⁰⁸	Teiuș	expres 23 ³⁰
Teiuș	" 21 ⁰⁸	Teiuș	personal 23 ⁰⁰
Timișoara	" 1 ¹⁰	Timișoara	" 4 ⁴⁰
Timișoara	" 6 ¹⁰	Timișoara	" 9 ⁰⁰
Timișoara	accelerat 7 ⁰²	Timișoara	accelerat 11 ¹⁰
Timișoara	personal 10 ³⁵	Timișoara	personal 15 ⁰⁰
Timișoara	" 16 ³⁰	Timișoara	" 21 ⁰⁰
Timișoara	accelerat 19 ²⁴	Timișoara	accelerat 23 ⁰⁰
Curtici	personal 0 ³¹	Curtici	accelerat 0 ⁰⁰
Curtici	accelerat 6 ¹⁰	Curtici	expres 0 ⁰⁰
Curtici	personal 7 ⁴⁴	Curtici	personal 7 ⁰⁰
Curtici	" 9 ⁰⁶	Curtici	" 9 ⁰⁰
Curtici	" 14 ²⁴	Curtici	" 11 ⁰⁰
Curtici	" 17 ²⁴	Curtici	" 17 ⁰⁰
Curtici	expres 23 ³⁷	Curtici	" 20 ⁰⁰
Brad	personal 7 ⁴⁰	Brad	" 7 ⁰⁰
Brad	mot. ajut. 11 ⁴⁴	Brad	mot. accel. 8 ⁰⁰
Brad	personal 16 ¹⁵	Brad	mot. pers. 15 ⁰⁰
Brad	mot. accel. 19 ¹⁰	Brad	personal 20 ⁰⁰
Oradea-Mare	personal 5 ⁰⁰	Oradea-Mare	" 1 ⁰⁰
Oradea-Mare	mixt 13 ¹²	Oradea-Mare	mixt 8 ⁰⁰
Oradea-Mare	accelerat 16 ⁰⁰	Oradea-Mare	accelerat 9 ⁰⁰
Oradea-Mare	personal 19 ³⁷	Oradea-Mare	personal 15 ⁰⁰
Pecica	mot. pers. 5 ³⁰	Pecica	" 7 ⁰⁰
Pecica	mixt 8 ⁰⁰	Pecica	mixt 11 ⁰⁰
Pecica	mot. pers. 14 ⁰²	Pecica	mot. pers. 16 ⁰⁰
Pecica	" 18 ³⁰	Pecica	" 20 ⁰⁰
Jimbolia	mixt 10 ⁰¹	Jimbolia	personal 20 ⁰⁰
Jimbolia	personal 15 ¹⁵	Jimbolia	mixt 7 ⁰⁰
Otlaca	mixt 15 ⁵⁵	Otlaca	" 13 ⁰⁰

*) La Otlaca, trenul personal către Sântana numai la trenul accelerat spre Arad are legătură.

Valabil dela 15 Noemv. 1925

Mersul trenurilor

Trenuri de persoane				Klm.	Arad-Ghioroc	Trenuri de persoane				
2	4	6	8			1	3	5	7	
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a				
510	800	1330	1730	—	Arad	Sos.	715	957	1534	1934
514	804	1334	1734	1-1	Arad C. F. R.		712	954	1531	1931
					Halta 1					
					Micălăca-nouă					
521	811	1311	1741	2-5	Micălăca		705	947	1521	1924
530	820	1319	1749	6-7	Glogovaț		657	926	1516	1916
539	829	1329	1759	11-6	Măndruloș		647	929	1529	1900
					Halta Măndruloș-Cicir					
544	834	1404	1824	12-9	Cicir		641	924	1501	1931
553	843	1413	1813	16-3	Sămbăteni		632	915	1552	1852
604	854	1424	1824	21-4	Ghioroc C. F. R.		621	904	1411	1841
					Halta 3					
607	857	1427	1827	22-3	Ghioroc piața	Pi.	617	900	1437	1837
Trenuri de persoane						Trenuri de persoane				
102	104	106	108		Ghioroc-Păncota		101	103	105	107
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a				
617	900	1437	1837	—	Ghioroc piața	Sos.	606	858	1436	1828
622	904	1442	1842	1-1	Cuvin		602	855	1434	1834
					Halta 5					
					" 7					
631	912	1451	1851	4-7	Covășint		553	847	1415	1415
					Halta Covășint com.					
					" 8					
					" 9					
					" 9a					
					" 10					
650	928	1510	1910	11-5	Poala muntelui		534	831	1336	1356
658	930	1518	1918	13-6	Halta 12					
					Șiria		525	823	1317	1347
					Halta 13					
					" 14					
707	945	1527	1927	16-5	Gaișa		516	814	1338	1338
712	950	1532	1912	19-9	Mășca		511	809	1313	1333
718	956	1538	1938	20-7	Păncota gara		505	803	1327	1327
					Halta 16					
					" piața					
722	1000	1542	1942	22-2	Păncota comuna	Pi.	500	758	1322	1322
Trenuri de persoane						Trenuri de persoane				
202	204	206	208		Ghioroc-Radna		201	203	205	207
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a				
617	900	1437	1837	—	Ghioroc piața	Sos.	605	856	1429	1829
					Halta 17					
					" 18					
					" 19					
625	907	1445	1845	2-3	Miniș		598	850	1422	1822
					Halta 21					
					" 22					
638	916	1455	1855	5-4	Păuliș		548	841	1412	1812
					Halta 23					
643	924	1503	1903	9-1	Barațca		540	833	1404	1804
					Barațca halta					
651	930	1511	1911	10-0	Cladova		532	827	1356	1756
					Halta 25					
					Radna comuna					
					Qara C. F. R.					
702	940	1522	1922	13-9	Radna gara	Pi.	520	816	1344	1744

Economice.

Extinderea Băncii „Victoria” din Arad

Vechiul și important institut financiar din Arad, Banca „Victoria”, la 21 crt. și-a deschis agenția sa în fructușa comună Otlaca.

Populația diligentă și bogată din Otlaca și jur, de mult a simțit necesitatea funcționării unui institut financiar acolo, care să dea publicului tot sprijinul necesar întru dezvoltarea și prosperitatea stării sale materiale. Conducerea „Victoria”, a dat asvultare apelului reclamat de marele public și a deschis agenția sa acolo.

Printr-o căvătăre interesantă a făcut deschiderea dl George Adam, harnicul director general al Băncii „Victoria”, asistând la această sărbătoare în mare număr fruntașii poporului din acele funduri, precum și întreg corpul funcționarilor dela Filiala din Chișineu sub conducerea șefului de filială dl Guț.

Cu această agenție Banca „Victoria” are 6 sucursale și 2 agenții în județul Arad. Noului institut li urăm progres, spre binele populației din părțile frumoase și răsăritului din județul Arad.

Târgul de toamnă la Taișoș

Târgul de toamnă de vite din Taișoș se va ține cu data de 28 Noembrie, Sămbătă, în legătură cu târgul de articole industriale.

Taișoș și jurul are un contingent bogat de vite, așa, că acest târg va fi un târg bine cerțat.

Ţăile din spropiere sunt: Bator la o distanță de 6 km. și Cermei la o distanță de 16 km.

În anul viitor se vor ține târguri în 27 Februarie, 29 Maiu, 28 August și în 27 Noembrie.

Băncile populare la sfârșitul anului 1925

Cooperația de credit din țară și-a continuat progresese în cursul anului 1924, deși într-o măsură mai restrânsă ca în anul precedent — fapt de altfel explicabil.

Numărul băncilor populare a crescut dela 3.747, cât era la sfârșitul lui 1923, la 3.986 pentru 31 Dec. 1924. Numarul total al membrilor a sporit numai cu 21.333 (dela 825.879 la 847.217), în vreme ce sporul în cursul anului 1923 era de peste 100.000 membri. Capitalul social vărsat iarăș n'a crescut decât dela 478.915.000 lei la 584.035.000 lei.

Din pasivul bilanțului general al băncilor, încheiat la 31 Dec. 1924, notăm, în stera capitalului vărat: 51.294.000 fond de rezervă; 3.852.000 fond cultural; ca 50 milioane site fonduri; mai departe: 498.380.000 depreri spre fructificare și 474.565.000 conturi curente creditoare (oprospe pe de-antregul de la federație sau ceataș).

Notăm aci mai tot în raportul favorabil între mijloacele proprii și mijloacele ex-

terne de exploatare. Și apoi, d'ntre fondurile împrumutate cifra de punerii locuitorilor întrece sumele pe cari băncile le-au putut obține prin instituțiile federale și centrale.

Plasamentul principal este următorul:

În casă 57.353 mil. lei; partipiații (apitalul central și federație) 36.846 mil. lei; depozite 15.035 mil. lei; efecte publice și acțiuni 25.265 mil. lei; imobile 37.391 mil. lei; împrumuturi 1.535.557 mil. lei.

Din această sumă 1.505.409.000 lei reprezintă soldul împrumuturilor acordate locuitorilor; iar 30.148.000 lei, împrumuturile alte soc. cooperatiste.

Beneficiul net a fost de 69.186.000 lei, iar băncile din Basarabia au avut pierderi în sumă totală de 2.271.000 lei.

Cifra totală de afaceri s'a urcat la peste 5 milioane lei.

—00—

Devizele și valuta.

Rador, 24 Noembrie

BURSA:

Zurich	Deschideres	Închideres
Berlin	123.50	123.50
Amsterdam	208.50	208.50
New-York	518.75	518.75
Londra	2513.25	2513.50
Paris	2020	2010
Milano	2107.50	2105
Praga	1537.50	1537.50
Budapesta	72.75	72.75
Belgrad	917.50	917.50
București	231.50	231.25
Varșovia	77.50	74.50
Viena	7307.50	7307.50

Cursul devizelor București

pe ziua de 24 No-mvr. 1925.